

Prawa i obowiązki podejrzanego

W trakcie postępowania karnego podejrzanemu przysługują liczne prawa. Pierwszym niezwykle istotnym prawem podejrzanego jest prawo do składania wyjaśnień, prawo do odmowy składania wyjaśnień oraz prawo odmowy odpowiedzi na poszczególne pytania, bez konieczności podawania powodu odmowy. Podejrzany może złożyć wyjaśnienia lub odmówić składania wyjaśnień zarówno w formie ustnej jak i pisemnej.

Kolejnym prawem podejrzanego jest prawo do skorzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Obrońcą podejrzanego może być adwokat lub radca prawny. Podejrzany może mieć jednocześnie maksymalnie trzech obrońców. Jeżeli podejrzany udowodni, że nie stać go na obrońcę, wówczas sąd może wyznaczyć mu obrońcę z urzędu. W przypadku skazania lub warunkowego umorzenia postępowania podejrzany może zostać obciążony kosztami obrony z urzędu.

Podejrzany ma także prawo do skorzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza jeśli nie włada językiem polskim w sposób wystarczający.

Podejrzany ma prawo by podczas przesłuchania był obecny jego obrońca. Innym prawem podejrzanego jest także prawo do informacji na temat zarzutów, ich uzupełnieniu, zmianach jakie następują a także o kwalifikacji prawnej zarzucanego przestępstwa.

Każdy podejrzany ma także prawo do zapoznania się z materiałami śledztwa lub dochodzenia przed jego zakończeniem. W trakcie zapoznania podejrzanemu może towarzyszyć jego obrońca.

Brzuchem za chlebem

Coraz więcej mieszkańców Bałkanów opuszcza swoje ojczyzny w poszukiwaniu lepszego życia. Problem dotyka niemal wszystkich krajów byłej Jugosławii.

Chorwatów łatwo jest policzyć, gdyż obywatele tego kraju muszą wyrejestrować się oficjalnie na policji, jeśli opuszczają miejsce zamieszkania na stałe. Z kolei przyjeżdżający tutaj na dłużej niż trzy miesiące, także obcokrajowcy, są zobowiązani do rejestracji swojego pobytu. Dane uzyskane z komisariatów nie są jednak pełne, bo media podkreślają, że nowym zjawiskiem są tzw. weekendowi Chorwaci. To mężczyźni, którzy wracają do kraju tylko na weekend, resztę tygodnia pracując w Niemczech lub Austrii, z reguły fizycznie.

Wyjeżdżają głównie młodzi

Jednym z najszybciej wyludniających się regionów na Bałkanach jest Slawonia. Od wejścia kraju do Unii Europejskiej (w lipcu 2013 r.) województwo to utraciło 60 tys. rąk do pracy. Liczba ludności rośnie jedynie w Zagrzebiu (stolicy kraju) oraz w drugim największym mieście, Splicie. W lipcu 2017 r. ministerstwo spraw wewnętrznych podało, że aktualnie wyjeżdżają głównie młodzi, po pierwszym lub drugim stopniu studiów.

Sytuacja wygląda podobnie także w innych krajach byłej Jugosławii. W liczącej dziś nieco ponad 600 tys. obywateli Czarnogórze od 1991 r. ubyło aż 145 tys. mieszkańców. W Serbii w rekordowym roku 2014 wyjechało ok. 60 tys. młodych ludzi. Z Bośni i Hercegowiny, według danych publikowanych przez organizacje pozarządowe, w 2016 r. wyjechało 80 tys. osób. Z kolei obywatele Kosowa znajdują się w czołówce nielegalnej imigracji do Unii Europejskiej z obszaru Europy.

Moderniji pristup borbi protiv sve češćih šumskih požara

Europa je 2025. doživjela najgoru sezonu šumskih požara otkad postoje podaci. Zbog klimatskih promjena šumski požari postaju sve intenzivniji i sve češći. Europska komisija je predstavila novi pristup upravljanju rizikom od šumskih požara, sa strategijom koja sadržava smjernice za prevenciju, pripravnost, intervenciju i oporavak. To će doprinijeti otpornosti Europe na šumske požare i pomoći u zaštiti ljudi i okoliša.

Obnova prirode u Europi mora biti prioritet jer zdravi ekosustavi kojima se dobro upravlja mogu smanjiti rizik i posljedice ekstremnih događaja. Tu u prvi plan dolazi prevencija pa Komisija zato pruža savjete kako pristupiti prilagodbi klimatskim promjenama na područjima mreže Natura 2000 i kako promicati otporno krajobrazno planiranje, objašnjava kako države članice EU-a mogu upravljati područjima mreže Natura 2000 u hitnim situacijama.

Kako bi doprinijela pripravnosti, Komisija će iznijeti ažurirane smjernice za procjenu rizika i tako pomoći državama članicama EU-a u njihovu dugoročnom planiranju nastojati uključiti građane u pripravnost na šumske požare i nastaviti preventivno raspoređivati vatrogasce u rizičnim područjima i promicati razmjenu vatrogasnih stručnjaka.

Bolje planiranje poboljšat će i intervencije u slučaju šumskih požara. U tu svrhu proširit će se vatrogasna flota sustava rescEU zahvaljujući nabavi 12 zrakoplova za gašenje požara i pet helikoptera.

Kad je riječ o **oporavku** nakon šumskih požara, Komisija predlaže da se prikupe podaci kako bi se bolje razumjeli dugoročni zdravstveni rizici koji prijete vatrogascima zbog rada u opasnim uvjetima i izloženosti otrovnim tvarima.

Ispitivanje svjedoka

Svjedok je dužan odgovore davati usmeno. Stranke, svjedoci i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom. Kada dođe njegov red za svjedočenje, svjedok će u raspravnoj dvorani stati za govornicu (ili sjesti ovisno o uvjetima na sudu).

Svjedoka se najprije pita za osobne podatke: ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos s okrivljenikom, žrtvom i oštećenim. Boravište svjedoka koji je žrtva kaznenog djela nasilja nad ženama, nasilja u obitelji i nasilja prema bliskim osobama policija i tijelo koje vodi postupak utvrdit će na siguran i povjerljiv način, taj podatak zatvorit će se u poseban omot i čuvati odvojeno te se bez dopuštenja tijela koje vodi postupak neće moći razgledati niti koristiti.

Nakon toga svjedoka se upozorava da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Svjedoka će se također upozoriti da nije obvezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili svoga bliskog rođaka teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili kaznenom progonu. Nakon općih pitanja svjedoka se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a nakon toga će mu se postavljati pitanja radi provjere, dopune i razjašnjenja. Ukoliko se svjedoci na glavnoj raspravi ne sjećaju onoga što su iskazali u istrazi, sudac će im pročitati iskaz iz istražnog postupka te upitati ostaju li pri tome.